

ORDIN nr. 29 din 28 martie 2008

pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind măsurile generale de prevenire și control al rabiei la animale domestice și sălbatice

EMITENT: AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 323 din 24 aprilie 2008

Văzând Referatul de aprobare nr. 21.666 din 21 decembrie 2007, întocmit de Direcția generală sanitară veterinară din cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor,

având în vedere prevederile art. 10 lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare,

în baza Hotărârii Guvernului nr. 55/2008 pentru aprobarea Programului strategic privind supravegherea, controlul și eradicarea turbării la vulpe în România, cu modificările ulterioare,

în temeiul art. 3 alin. (3) și al art. 4 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 130/2006 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor emite următorul ordin:

ART. 1

Se aprobă Norma sanitară veterinară privind măsurile generale de prevenire și control al rabiei la animale domestice și sălbatice, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

ART. 2

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, institutele veterinare centrale și direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București, vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

ART. 3

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale Sanitare
Veterinare

și pentru Siguranța Alimentelor,
Radu Roatiș Chețan

București, 28 martie 2008.

Nr. 29.

ANEXĂ

NORMĂ SANITARĂ VETERINARĂ
privind măsurile generale de prevenire și control al rabiei la
animale domestice și sălbatice

ART. 1

Obiective

Prezenta normă sanitară veterinară stabilește măsurile generale de prevenire și control al rabiei la animale domestice și sălbatice.

ART. 2

Definiții

În sensul prezentei norme sanitare veterinare, următorii termeni și expresii au următoarele semnificații:

a) rabie - encefalomielite infecțioasă acută, comună omului și diferitelor specii de animale domestice și sălbatice, caracterizată clinic prin simptome nervoase extrem de grave, urmate întotdeauna de moarte;

b) zoonoză - boală transmisibilă de la animale la om;

c) deținător de animale - orice persoană fizică sau juridică care are în responsabilitatea sa animale;

d) proprietar de animale - orice persoană fizică sau juridică care are în proprietate animale;

e) zonă infectată - teritoriul în care s-au diagnosticat cazuri de rabie;

f) zonă rabigenă - teritoriul în care au fost diagnosticate succesiv mai multe cazuri de rabie;

g) zonă de protecție - perimetrul exploatației sau fondului de vânătoare unde a fost diagnosticată rabia;

h) zonă de supraveghere - zona stabilită de autoritățile competente în urma anchetei epidemiologice, în care se dispun măsuri de control al rabiei, reprezentată de traseul pe care animalul suspect sau bolnav de rabie s-a deplasat înainte și după perioada contactului infecțios și în care ar fi putut să infecteze alte mamifere;

i) exploatație - orice incintă împrejmuită, cu unul ori mai multe adăposturi, sau orice loc în care sunt ținute animale;

j) specie receptivă - omul sau orice animal domestic ori sălbatic cu sânge cald;

k) persoană expusă - persoana care a venit în contact, în orice mod, cu animalul bolnav sau suspect de rabie.

ART. 3

Notificarea suspiciunii de rabie

(1) Prezența animalelor cu comportament deviat, suspecte de rabie, sau a carnivorelor moarte trebuie anunțată imediat medicului veterinar, poliției sau primăriei locale de către orice persoană care a constatat aceasta.

(2) Medicul veterinar de liberă practică împuternicit notifică suspiciunea de rabie medicului veterinar oficial, direcției sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București.

ART. 4

Măsuri aplicate în cazul suspiciunii rabiei la animalele dintr-o exploatație sau localitate

(1) Medicul veterinar de liberă practică împuternicit ia următoarele măsuri:

a) dacă suspiciunea de rabie se datorează unui animal sălbatic, se dispune uciderea acestuia, urmată de recoltarea de probe, care se trimit la laborator;

b) inspectează animalele receptive;

c) întocmește catagrafia speciilor receptive;

d) izolează animalele domestice care au mușcat sau zgâriat persoane sau alte animale și le ia sub observație pe o perioadă de 14 zile, conform instrucțiunilor prevăzute în anexa nr. 4.

(2) Medicul veterinar oficial al circumscripției sanitar-veterinare zonale ia următoarele măsuri:

a) anunță suspiciunea de rabie direcției sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv

a municipiului București și medicului de familie care asigură asistență pe raza localității;

b) întocmește ancheta epidemiologică preliminară;

c) întocmește planul de măsuri, pune sub observație animalele și verifică aplicarea planului conform instrucțiunilor prevăzute în anexa nr. 4;

d) dispune scoaterea de sub observație, dacă în această perioadă animalul mușcat sau zgâriat nu prezintă semne clinice de rabie;

e) dispune uciderea, dacă în această perioadă animalul luat în observație prezintă semne clinice de rabie;

f) cadavrele animalelor moarte și ale celor care au fost ucise se distrug; în zonele izolate sau greu accesibile, distrugerea cadavrelor se face prin neutralizare și îngropare, cu respectarea măsurilor de prevenire a răspândirii bolii;

g) ridică restricțiile instituite asupra exploatației, dacă suspiciunea de rabie nu se confirmă.

ART. 5

Diagnosticul rabiei

Procedurile de prelevare, ambalare, etichetare, conservare și transport al probelor pentru diagnosticul rabiei sunt prevăzute în anexa nr. 2.

ART. 6

Notificarea confirmării rabiei

(1) Direcția sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor județeană, respectiv a municipiului București pe teritoriul căreia s-a diagnosticat rabia notifică cazul/cazurile de rabie la Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, la Laboratorul Național de Referință pentru Rabie din cadrul Institutului de Diagnostic și Sănătate Animală, la celelalte direcții sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene limitrofe,

respectiv a municipiului București și la autoritatea de sănătate publică județeană sau a municipiului București.

(2) Medicul veterinar oficial al circumscripției sanitar-veterinare zonale înștiințează circumscripția sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor și proprietarul, conform dispoziției prevăzute în anexa nr. 3.

(3) Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor notifică boala și furnizează informații Oficiului Internațional de Epizootii prin rapoarte de notificare imediată și prin rapoarte periodice, semestriale sau anuale.

ART. 7

Declararea rabiei

Declararea oficială a rabiei se face la sediul primăriei de către medicul veterinar oficial al circumscripției sanitar-veterinare zonale, după confirmarea bolii prin examene de laborator, prin act sanitar veterinar de declarare a epizootiei, prevăzut în anexa nr. 1.

ART. 8

Măsuri aplicate în cazul confirmării rabiei la animalele dintr-o exploatație, localitate, zonă

(1) După confirmarea rabiei, direcția sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor județeană, respectiv a municipiului București efectuează următoarele:

a) întocmește ancheta epidemiologică finală;
b) stabilește zona de protecție și zona de supraveghere;
c) elaborează planul de măsuri cu termene și responsabilități.

(2) Măsurile în zona de protecție includ:

(i) întocmirea hărților epidemiologice;
(ii) eutanasierea carnivorelor care au fost mușcate sau zgâriate de animalele bolnave, dacă sunt nevaccinate antirabic

sau dacă au mai puțin de 21 de zile, în cazul primei vaccinari;

(iii) izolarea carnivorelor vaccinate care au fost mușcate sau zgâriate de animalul bolnav de restul animalelor din exploatație;

(iv) punerea sub observație a tuturor animalelor din exploatație pe o perioadă de 14 zile, începând din momentul contactului;

(v) eutanasierea animalelor prevăzute la pct. (iv) în cazul în care manifestă semne clinice de rabie în această perioadă; animalele care nu prezintă semne clinice de rabie, după această perioadă, sunt scoase de sub observație;

(vi) inspecția carnasierelor din zona de protecție, care au fost mușcate sau zgâriate de animalul bolnav, se face de către medicul veterinar de liberă practică împuternicit, pe o perioadă de 14 zile, după care animalele se scot de sub observație;

(vii) interzicerea înstrăinării animalelor care s-au aflat sub observație pentru o perioadă de cel puțin 3 luni.

(3) Măsurile în zona de supraveghere includ:

(i) efectuarea catagrafiei câinilor și pisicilor;

(ii) efectuarea vaccinărilor de completare la câini și pisici cu vaccin inactivat;

(iii) supravegherea și limitarea circulației câinilor și pisicilor.

ART. 9

Măsuri aplicate în fondurile de vânătoare, în cazul confirmării prezenței rabiei la animalele sălbatice

La confirmarea rabiei, direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București inițiază următoarele activități:

a) efectuează ancheta epidemiologică;

- b) stabilesc și declară zona infectată;
- c) solicită administratorilor fondurilor de vânătoare evaluarea populației animalelor sălbatice, în special a vulpilor;
- d) elaborează planul de măsuri cu termene și responsabilități;
- e) elaborează și implementează un program de vaccinare a vulpilor;
- f) solicită organizarea de vânători la specia vulpe, fără a fi utilizați câini de vânătoare;
- g) dispun interzicerea jupuirii animalelor sălbatice ucise sau găsite moarte.

ART. 10

Vaccinarea profilactică

(1) Profilaxia specifică a rabiei se face prin vaccinarea carnivorelor domestice și sălbatice, în conformitate cu prevederile Programului acțiunilor de supraveghere, prevenire și control al bolilor la animale, al celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, aprobat anual prin ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, și ale Hotărârii Guvernului nr. 55/2008 pentru aprobarea Programului strategic privind supravegherea, controlul și eradicarea turbării la vulpe în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 55 din 24 ianuarie 2008, cu modificările ulterioare.

(2) Vaccinarea profilactică a câinilor și pisicilor din gospodăriile populației și a câinilor de la stână se face cu vaccin inactivat, prin organizarea de campanii de vaccinare în masă, anuale, în perioada toamnă-iarnă, urmate de vaccinări de completare.

(3) Vaccinarea profilactică se organizează având ca bază catagrafia tuturor carnasierelor de curte, a câinilor de la stână și înregistrarea lor la nivelul circumscripției sanitar-veterinare de asistență.

(4) Vaccinarea carnivorelor se consemnează într-un carnet de sănătate standard, individual, obligatoriu pentru fiecare câine sau pisică, în care se completează datele de identificare ale proprietarului și animalului, data și tipul vaccinului utilizat, semnătura și ștampila medicului veterinar care a executat vaccinarea.

(5) Vaccinările profilactice efectuate se raportează lunar la direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București.

(6) Direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București raportează Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, trimestrial, situația centralizată a vaccinărilor antirabice.

ART. 11

Proprietarii și deținătorii de câini și pisici au următoarele obligații:

a) să se prezinte la sediile circumscripțiilor sanitar-veterinare de asistență în a căror rază își au domiciliul, în vederea luării în evidență și a catagrafierii;

b) să anunțe în termen de 7 zile orice modificare produsă prin cumpărare, pierdere, înstrăinare sau naștere, de la ultima catagrafie;

c) să notifice cu 21 de zile înainte intenția de a porni cu turmele la pășunat și să identifice câinii însoțitori, în scopul stabilirii statusului imun sub raportul rabiei, precum și al efectuării tratamentelor necesare;

d) să prezinte animalele pentru efectuarea vaccinării antirabice;

e) să dețină un carnet de sănătate al animalului, în care să se evidențieze acțiunile imunoprofilactice antirabice efectuate și tratamentele;

f) să respecte dispozițiile direcției sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București privind interdicțiile de mișcare a câinilor în afara curților;

g) să anunțe imediat medicului veterinar orice mușcătură produsă la om de către câinii aflați în proprietatea sau îngrijirea lor, precum și orice modificare a comportamentului acestora;

h) proprietarii sau deținătorii adăposturilor de câini comunitari și de animale de companie sunt obligați să accepte numai animale vaccinate sau să le vaccineze antirabic la primire.

ART. 12

Stingerea bolii

Stingerea oficială a bolii și ridicarea măsurilor sanitare veterinare se fac de către medicul veterinar oficial, după 3 luni de la ultimul caz de moarte sau eutanasiere datorat rabiei și dacă nu mai există animale sub observație sanitară veterinară pentru această boală, prin întocmirea actului sanitar veterinar de stingere a epizootiei prevăzut în anexa nr. 6.

ART. 13

Anexele nr. 1-6 fac parte integrantă din prezenta normă sanitară veterinară.

ANEXA 1

la norma sanitară veterinară

T

DIRECȚIA SANITAR-VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA
ALIMENTELOR

Circumscripția Sanitar-Veterinară Zonală

ACT SANITAR VETERINAR
de declarare a epizootiei
Nr. din

1. Denumirea bolii
2. Speciile de animale afectate
3. Data apariției bolii
4. Localitateajudețul.....
5. Curțile sau locurile contaminate.....

(denumirea unităților, numele proprietarilor, adresa)

6. Efectivele de animale existente în curțile sau în
locurile contaminate:

Specia	Categoria	Numărul
de animale		
.....		
.....		
.....		

7. Numărul de animale bolnave, tăiate de necesitate
....., moarte

8. Originea bolii (surse și mod de contaminare)
.....

9. Măsurile și restricțiile sanitare veterinare stabilite
în aria infectată

și în localitate

.....

Medic veterinar,

Primar,

.....

.....

(semnătura și parafa)

L.S.

L.S.

ST

ANEXA 2

la norma sanitară veterinară

PROCEDURI

de prelevare, ambalare, etichetare, conservare și transport al
probelor pentru diagnosticul rabiei

1. Diagnosticul de confirmare a rabiei se stabilește numai pe baza examenelor de laborator pe probe recoltate de la animale care au murit sau au fost ucise ca urmare a semnelor clinice de boală.

2. Probele destinate examenelor de laborator în cazul suspiciunii de rabie - cadavre întregi ale animalelor mici sau capete ale animalelor mari - sunt ambalate corespunzător, astfel încât să se evite orice scurgeri de lichide biologice.

3. Transportul este efectuat în containere frigorifice, în maximum 24 de ore iarna și 12 ore vara, etichetate cu mențiunea "PROBE BIOLOGICE CU RISC MARE DE CONTAMINARE - ATENȚIE RABIE"; dacă probele nu se recoltează în timp util, se congelează - cadavrul la animalele mici și craniul întreg la animalele mari.

4. La recoltarea și manipularea probelor se respectă măsurile stricte de protecție a muncii și de biosecuritate; se impune purtarea unui echipament individual de protecție la care se adaugă masca de unică folosință, ochelari de protecție, mănuși chirurgicale; sunt obligatorii dezinfectia instrumentelor și a mesei de lucru folosite pentru recoltarea probelor, conform normelor sanitare veterinare în vigoare, precum și spălarea și dezinfectia mâinilor operatorului.

5. Pe adresa de însoțire a probelor se menționează cu exactitate originea animalului, proprietarul, domiciliul proprietarului, numărul de telefon, modificările comportamentale sau ale stării fiziologice a animalului respectiv, dacă a mușcat sau zgâriat alte persoane, precum și datele de identificare și domiciliul acestora.

6. Se impun măsuri de transport în vederea ecarisării cadavrelor, distrugerii materialelor consumabile folosite la manipularea probelor, precum și ecarisării animalelor de laborator (șoareci albi) folosite în vederea stabilirii diagnosticului de confirmare sau de infirmare a rabiei.

ANEXA 3

la norma sanitară veterinară

T

DIRECȚIA SANITAR-VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA
ALIMENTELOR

Circumscripția Sanitar-Veterinară Zonală

Nr. /data.....

DISPOZIȚIE DE ÎNȘTIINȚARE

a circumscripției sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor și/sau a proprietarului privind rabia în curtea/exploatarea/localitatea

Ca urmare a confirmării oficiale a rabiei în curtea/exploatareadin localitatea în data de conform Buletinului de analiză nr. .../..., emis de, în baza prevederilor art. .. alin. ... din Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr., dispune următoarele:

1. Se declară oficial rabia în curtea/exploatarea din localitatea

2. Zona de protecție pentru rabie este cuprinsă în perimetrul (zona se înscrie pe harta județului și se descrie)..... .

3. Zona de supraveghere pentru rabie este cuprinsă în perimetrul (zona se înscrie pe harta județului)

4. În cadrul măsurilor de control al rabiei vă revin următoarele obligații:

- medic veterinar de liberă practică împuternicit
- proprietar

5. Această dispoziție intră în vigoare la data de

Întocmit:
Medic veterinar,

.....

Luat cunoștință:
Proprietar,

.....

(semnătură, parafă, ștampilă)

(semnătură)

ANEXA 4

la norma sanitară veterinară

INSTRUCȚIUNI

privind punerea sub observație sanitară veterinară pentru
rabie a animalelor

1. Câinii și pisicile care au mușcat sau au zgâriat persoane, precum și câinii și pisicile cu simptome suspecte de rabie care au mușcat sau au zgâriat persoane ori alte animale sunt puse sub observație sanitară veterinară, în condiții de izolare și securitate, în cuști; în raport cu posibilitățile locale de asigurare a acestor condiții, ținerea sub supraveghere sanitară veterinară se face la domiciliul proprietarului, la o clinică sau un dispensar veterinar.

2. Câinii și pisicile care se țin sub observație sanitară veterinară sunt examinați clinic, în mod obligatoriu de către medicul veterinar, în termen de 24 de ore de la anunțarea suspiciunii, precum și în ziua a 5-a, a 10-a și a 14-a de la producerea mușcăturii sau zgârieturii; atunci când condițiile permit, examenul clinic al animalelor se face zilnic, pe toată perioada de observație sanitară veterinară.

3. În vederea orientării tratamentului antirabic la om, medicul veterinar eliberează, atât în ziua primului examen, cât și în ziua a 5-a, a 10-a și a 14-a de la producerea mușcăturii sau zgârieturii, câte o adeverință, conform modelului din anexa nr. 5, din care un exemplar rămâne la circumscripția sanitar-veterinară și un exemplar este înmănat proprietarului.

4. Dacă în timpul observației sanitare veterinare animalele prezintă semne de rabie, ele sunt eutanasiate; în acest caz, precum și în cazul în care animalele mor în perioada de observație, indiferent din ce motive, medicul veterinar anunță imediat centrele de vaccinare antirabică teritoriale (umane) dacă sunt persoane suspecte de contaminare și iau măsuri pentru trimiterea de probe la laboratorul sanitar veterinar județean, în vederea diagnosticului de laborator, executând sau supraveghind direct recoltarea și expedierea probelor, îngroparea cadavrelor și executarea dezinfecției.

5. Celelalte animale - ecvidee, rumegetoare, porci - cu semne suspecte de rabie, care au venit în contact cu persoane, se iau de asemenea în observație sanitară veterinară timp de 14 zile, asigurându-se totodată toate măsurile de izolare și securitate necesare; medicii veterinari sunt obligați ca în astfel de situații să aplice aceeași conduită și să facă aceleași comunicări organelor sanitare ca și în cazul câinilor și pisicilor puși sub observație sanitară veterinară.

ANEXA 5

la norma sanitară veterinară

T

DIRECȚIA SANITAR-VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA
ALIMENTELOR.....

Circumscripția Sanitar-Veterinară Zonală.....

Nr...../.....

ADEVERINȚĂ

privind rezultatul examenului clinic la animalul pus sub
observație pentru rabie

Subsemnatul, medic veterinar oficial, am examinat
astăzi animalul din specia, de sex, în vârstă de,
rasa, culoare, semne particulare,, proprietate
a locuitorului (unității), din localitatea, str.
..... nr. ..., județul, constatând că.....

La examenul efectuat astăzi, în ziua a.....de la producerea
suspiciunii
de contaminare, am constatat că animalul prezintă/nu prezintă
semne clinice de
turbare.

Animalul se menține în continuare/a fost scos de sub
observație.

Animalul a murit (a fost ucis) în ziua de.....,
fără/prezentând semne clinice de rabie, și s-au prelevat probe
pentru examenul de laborator, care au fost expediate la.....

.

Medic veterinar,

.....

L.S.

(semnătura, parafa și ștampila)

ST

ANEXA 6

la norma sanitară veterinară

DIRECȚIA SANITAR-VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

.....

Circumscripția Sanitar-Veterinară Zonală

ACT SANITAR VETERINAR
de stingere a epizootiei
Nr. din

1. Denumirea bolii
2. Speciile de animale afectate
3. Data apariției bolii
4. Localitatea, județul
5. Situația centralizată la sfârșitul evoluției bolii
.....
6. Nr. curți, unități sau locuri contaminate
7. Nr. animale îmbolnăvite
8. Nr. animale vindecate
9. Nr. animale ucise
10. Nr. animale moarte
11. Constatări privind:
 - a) absența bolii în teritoriu
 - b) perioada de la ultimul caz de boală
 - c) rezultatele examenelor de laborator
 - d) realizarea măsurilor stabilite
12. Data ridicării măsurilor și restricțiile sanitare
veterinare

Medic veterinar oficial,

Primar,

.....

(semnătura și parafa)

L.S.

L.S.